

En sociologisk undersøgelse blandt finske krigsbørn i Danmark

Cand. Mag. Mettelene Stervbo-Kristensen 114 sider grundige speciale ved Historisk Institut, Aarhus Universitet 1994 "Finnebørn i Danmark. Studier i en krigstidsevakuering 1939-2001".

Afhandlingen bygger blandt andet på et spørgeskema til et antal finske krigsbørn i Danmark. 63 har besvaret. Endvidere er der efter opgørelsen fire korte beretninger fra personer i undersøgelsesgruppen.

Materialet oplyser ikke, hvor mange der modtog spørgeskemaet (svarprocent) eller, der er udsendt opfølgende kontrolspørgeskema.

Der er ikke udarbejdet en synoptisk og sammenligning med en kontrolgruppe.

Ved alle undersøgelser skal man være varsom med at uddrage konklusioner ud over faktuelle. Konklusioner ud over faktuelle vil i foreliggende undersøgelse kræve en indsigt i og forståelse for problematikken "tvangsflytning af børn".

Køn	Mand: 60 %	Kvinde: 40 %
Din bopæl i Finland	Land: 50,8%	49,2%
Din fars erhverv i Finland	Arbejder...: 39,7 % Landbrug.: 17 % Håndværk: 32,8 %	
Var din far i krigstjeneste	Ja: 78,9 %	Nej: 21,1 %
Hvilket sprog talte du og familien	Finsk...: 90 % Karelsk: 1 % Svensk.: 9 %	
Hvad var den specifikke årsag til, at du blev sendt til Danmark	Krig.....: 28,3 % Underernæring: 24,7 % Familieforhold: 13,6 %	
Husker du rejsen til Danmark	Ja: 62,2 %	Nej: 37,8 %
Helbredstilstand dengang	God: 53,7 %	Dårlig: 46,3 %
Modtagerfamiliens status	Handel.....: 37,1 % Arbejde.....: 12,4 % Landbrug.: 32,3 % Direktør...: 17,7%	

Kom du til by eller land	By: 50 %	Land: 50 %
Var der andre børn i familien	Ja: 60 %	Nej: 40 %
Var det let at lære det ny sprog	Let: 92,9 %	Nej: 7,1 %
Hvordan var dit forhold til danske forældre og evt. ny søskende	Godt: 96,7 %	Dårligt: 3,3 %
Havde du kontakt til Finland under opholdet i Danmark	Ja: 96,4 %	Nej: 3,6 %
Hvordan klarede du dig i skolen	Godt: 96,0 %	Dårligt: 4,0 %
Hvordan vil du betegne dit ophold	Godt: 74,5 %	Omskifteligt: 25,5 %
Hvorfor kom du ikke tilbage til Finland	Sociale forhold: 55,1 % Mor alene.....: 20,6 % Forældre døde.: 17,2 %	
Ville du selv blive i Danmark	Ja: 89,3 %	Nej: 10,7 %
Plejeforældres holdning	Ville beholde: 98,1 %	Ikke beholde: 1,9 %
Biologiske forældres holdning	Ville have mig hjem: 74,4 %	
Familiemæssige forandringer i Finland	Nyt hjem.....:30 % Dødsfald.....: 13,7 % En ny forældre:10 % Invaliditet.....:10 % Skilsmisse.....: 15,1 %	
Din skolegang i Danmark	7 år...: 25,8 % 8 år...: 22,6 % 9 år.....: 6,5 % 10 år.: 25,8 %	
Hvilken aktuel uddannelse har du	Håndværk, landbrug, industri: 19,6 % & Pædagog/lærer.....: 40,9 % Handel.....: 29,5 %	
Ægteskabelig status	Skilt: 20 %	Gift/samlever: 80 %
Boligform	Lejlighed: 28,9 %	Ejerbolig: 71,1 %
Sygdomme/helbred	Rask: 59,3 %	Syg: 40,7 %

Har du kontakt til finsk familie	Ja: 95,5 %	Nej: 5 %
Har du beholdt dit finske navn	Fornavn: 100 %	Efternavn: 35 %
Føler du dig dansk	Ja.....: 53 % Finsk.....: 3,5 % Begge dele: 43,5 %	
Føler du, at du har to kulturer	Ja: 74 %	Nej: 25,9 %
Føler du, du har to fædrelande	Ja: 80 %	Nej: 20 %
Føler du dig integreret i det danske samfund	Ja: 100 %	
Hvordan forholder du dig til evakueringen	Kritisk/negativt: 67,3 %	Positivt: 19,5 %
Hvad mener du om det storpolitiske initiativ mht. evakueringen	Godt.....: 30 % Diskutabelt: 56,6 % Katastrofalt: 13,4 %	
Synes du, man skulle have handlet anderledes.	Ja: 64 %	Nej: 36 %
Anser du det som en fordel at blive evakueret	En fordel: 63,8 %	En ulempe: 36,2 %
Anser du evakueringen nødvendigt på daværende tidspunkt	Ja: 78,2 %	Nej: 21,7 %
Føler du, dine forældre gjorde det rigtige	Ja: 93,4 %	Nej: 6,6 %
Ville du gøre det samme med dine børn i lignende situation	Ja: 36,3 %	Nej: 63,7 %
Føler du, at det har haft stor betydning i dit liv, at du blev finnebarn	Ja: 84,6 %	Nej: 15,4 %
På hvilke områder	Fået gode muligheder: 32,7 % Rødløshed/splittet.....: 50 % Usikkerhed.....: 16,6 %	

Hvilken betydning mener du, historiens gang har på dit liv	Givet mig et godt liv..... 33,3 % Givet mig et dårligt liv.....: 12,5 % Givet mig et større perspektiv på tilværelsen: 54,1 %
--	---

Føler du, at dit liv er noget, du selv former	Selv former.....: 45,6 % Bliver formet.....: 2,7 % Samspil former/formet: 52,1 %
---	--

1. ”Vi har været ude for svigt. Jeg har altid været bange for at miste og har været sygelig jaloux. Jeg har været bange for ikke at være god nok – været usikker. Det har påvirket mig at være finnebarn – jeg er splittet. Jeg føler, når jeg er i Finland, så er jeg kommet hjem.”

2. ”Alle de her mærkelige mennesker sagde en masse mærkelige ting. Jeg har fået et chok. De troede, jeg var tungebundet, for jeg sagde ikke noget i meget lang tid. Men det tror da pokker; først tager de min mor og far fra mig og så min søster (ved ankomsten til Danmark), og så havner man et fremmed sted med nogle mennesker, som man ikke kan forstå, hvad siger.”

3. ”Mine forældre (i Finland) blev skilt og så flyttede mor, storbror og jeg i en ét-værelses lejlighed. Da far var borte, måtte mor jo forsøge at finde sig et arbejde for at skaffe føden til os. Det lykkedes ikke alt for godt, jeg har fornemmelsen af, at jeg var småsulten hele tiden.”

4. ”Jeg kom alene herved, – jeg var to år. Min søster var kun et halvt år, så hun blev ved min mor. Min far var ved fronten, og min mor havde to – tre gange måttet flygte med alt, hvad hun kunne stoppe i barnevognen og med min søster og jeg ved hånden. Min mor var alene, mens min far var ude at slås. Det var ren overlevelse, for fødemæssigt var det småt.”

Mettelene Stervbo-Kristensen